

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): Michaela Mňuková

Název práce: Etická problematika implementace autonomních zbraňových systémů: perspektiva USA

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Jan Hornát

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Studentka si pro svou bakalářskou práci zvolila velmi aktuální a společensky významné téma týkající se rozvoje autonomních zbraňových systémů (AWS). Konkrétně se práce zaměřuje na etickou stránku věci z pohledu federálních orgánů Spojených států. Autorka zkoumá klíčové dokumenty americké vlády a analyzuje rámování a samotnou implementaci etických otázek ve vztahu k autonomním zbraňovým systémům. Je zřejmé, že stát, který vyvíjí autonomní zbraně nejrychleji a v největším množství bude zároveň stanovovat určité standardy pro jejich vývoj, produkci i následné použití, a tak důvod autorčiny volby americké perspektivy na věc je zřejmý. Práce nejprve definuje klíčové pojmy a představí kategorie etických otázek spojených s autonomními zbraněmi využívajícími umělou inteligenci, a to „zodpovědnost“, „předpojatost“ a „ospravedlnitelnost“. Dle vlastních slov studentky je v tomto ohledu cílem práce „zhodnotit, zdali a do jaké míry americká strategie na implementaci smrtících autonomních zbraňových systémů zohledňuje tři zvolené eticky problematické oblasti – zodpovědnost, předpojatost a ospravedlnitelnost.“

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce se věnuje tématu, které je hojně diskutované, ale vzhledem k jeho relativní aktuálnosti (a neustálému vývoji), jsou termíny s ním spjaté stále poněkud nejasné a akademická debata je stále roztržštěná. O to složitější bylo pro studentku hledat poměrně autoritativní texty, na základě kterých by si zúžila „etickou problematiku“ AWS. Přesto se autorce uspokojujivě povedlo definovat tři kategorie etických problémů týkající se dané problematiky. Díky tomuto rámování má práce relativně jasnou a logickou strukturu a studentka ve své empirické části (resp. analýze tří klíčových dokumentů), zkoumá vypořádání se s těmito třemi kategoriemi etických problémů.

Práce má sice jasné *koncepční* rámování, ale chybí jí teoreticko-metodologické ukotvení. Vesměs se jedná o kvalitativní obsahovou analýzu zmíněných strategických dokumentů, resp. vyhlášek, ale studentka se např. příliš nezabývá jejich autoritou a jejich regulačním potenciálem. Jinými slovy, jaká je samotná povaha dokumentů ve smyslu právní moci? Např. poslední analyzovaný dokument (publikovaný Výzkumnou službou amerického Kongresu – *Congressional Research Service*) představuje jiný typ autority, než vyhláška ministerstva obrany (DoD Directive 3000.09). Textu by prospěla hlubší debata v tomto smyslu.

Tvrzení v úvodu práce, že „Analýza doufá v potvrzení, že se Spojené státy řadí mezi přední vojenské velmoci, jež respektují mezinárodní humanitární právo“ je poněkud matoucí, protože vnáší očekávání, že se text bude věnovat konkrétněji i humanitárnímu právu, což však činí jen velmi okrajově.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální i jazykové stránce je práce na dobré úrovni. Citační norma je vesměs sjednocená napříč dokumentem.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Výsledky kontroly textu neodhalily nesrovnalosti.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Studentka si zvolila originální, byť stále více zkoumané téma. Prokázala orientaci v relevantní literatuře a vytvořila jasný koncepční rámec, který sloužil následné empirické analýze. Autorka zároveň ukázala, že dovede kriticky analyzovat primární dokumenty, byť je její analýza místy zkratkovitá až zjednodušující. Dovoluji si tvrdit, že zpracování tématu práce bylo náročné a studentka jej zvládla relativně důstojně. V práci bych ocenil důkladnější metodologický postup (viz můj komentář k povaze dokumentů).

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Řeší USA jiný typ etických problémů spojených s AWS než zbytek světa, nebo lze říct, že je etická problematika spojená s těmito systémy univerzální?
2. Existují etické kodexy týkající se použití AWS na mezinárodní úrovni, resp. jsou formulované mezinárodními organizacemi? Jak se k nim staví Spojené státy a např. Čína či Rusko? Resp. jak moc americké dokumenty reflektují/odkazují se na mezinárodní dohody?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (A-F):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku B.

Datum: 13.8.2024

Podpis: Jan Hornát